

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2023-11-17
Diarienummer N160-0735/23

Handläggare: Annelie Johansson, Lill-Britt
Andersson, Therese Lindén, Angelika Gelin
annelie.2.johansson@aldrevardomsorg.goteborg.se
lill-britt.andersson@aldrevardomsorg.goteborg.se
therese.linden@aldrevardomsorg.goteborg.se
angelika.gelin@aldrevardomsorg.goteborg.se

Hemställan till kommunfullmäktige om att revidera Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag

Förslag till beslut

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden:

1. hemställer till kommunfullmäktige om revidering av Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag.
2. förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår att äldre samt vård- och omsorgsnämnden gör en hemställan hos kommunfullmäktige om att revidera regel för hemvårdsbidrag.

Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag beslutades av kommunfullmäktige år 2005. Regeln har inte reviderats därefter. Förvaltningen anser att regel för hemvårdsbidrag inte ger det stöd som behövs för att handlägga hemvårdsbidrag på ett ändamålsenligt sätt. Utformningen av *Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag* riskerar att leda till olikartade bedömningar av såväl den sökandes behov som av vårdarens lämplighet. Otydligheten i *Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag* kan även leda till en risk för bristande likvärdighet i handläggningen mellan förvaltningarna.

Förvaltningen har samverkat med förvaltningen för funktionsstöd (FFS) i ärendet. Förvaltningarna gör likartade bedömningar gällande en översyn av reglerna och ärendet kommer att behandlas vid nämnden för funktionsstöds sammanträde i december.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningens kartläggning av hemvårdsbidrag visar att det är 916 personer som uppstår en ekonomisk ersättning i form av bidrag från förvaltningen. Det är fler kvinnor (cirka 56 procent) än män (cirka 44 procent) som ansöker och får bidraget beviljat. Under perioden 2023-01-01 till 2023-10-31 har ett belopp om 26,7 miljoner kronor betalats ut till enskilda som har behov av hjälp till omvårdnad. Förvaltningens bedömning är att den totala kostnaden för år 2023 kommer att uppgå till drygt 32 miljoner kronor.

Hemvårdsbidrag räknas om varje år och baseras på årligt fastställt prisbasbelopp. Det finns fem behovsnivåer, där den lägsta nivån (nivå 1) ger drygt 1 000 kronor i månaden i

bidrag och varje efterföljande nivå ökas med cirka 1 000 kronor per nivå. Högsta nivån (nivå 5) ger drygt 5 000 kronor i månaden. Sammanställningen nedan redogör antalet personer beviljade respektive nivå.

Nivå 1: 308 personer

Nivå 2: 258 personer

Nivå 3: 185 personer

Nivå 4: 100 personer

Nivå 5: 65 personer

Totalt: 916 personer

Det är svårt att bedöma den ekonomiska dimensionen av en framtida revidering av underlaget i nuläget. En vidare bedömning av den ekonomiska aspekten bör göras inom föreslagna översyn.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Nuvarande regel ger utrymme för tolkningar vilket innebär en påtaglig risk för ojämlik handläggning inom Göteborgs Stad. En översyn av regeln med fokus på enhetlig bedömning och myndighetsutövning skulle innebära en högre rättssäkerhet för den enskilde.

Samverkan

Information ges i förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 6 december.

Bilagor

1. Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag
2. Styrning, uppföljning och kontroll av hemvårdsbidrag (revisionsrapport)

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Nämnden för funktionsstöd (för kännedom)

Ärendet

Nämnden har att ta ställning till förvaltningens förslag att hemställa till kommunfullmäktige om att revidera *Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag*.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag beslutades av kommunfullmäktige år 2005. Regeln för hemvårdsbidrag har inte reviderats därefter. Lagstöd för hemvårdsbidrag är 4 kap. 2 § socialtjänstlagen, som säger att kommunen får tillhandahålla insatser utöver vad som krävs för en skälig levnadsnivå. Beslut om hemvårdsbidrag ges till den enskilde men ska användas för att betala dennes anhörige, i regeln benämnd vårdaren, för att utföra sådana arbetsuppgifter som man normalt sett inte hjälper varandra med inom ramen för föräldraansvaret eller en hushållsgemenskap. Hemvårdsbidraget kan ges till personer i alla åldrar bosatta i Göteborgs Stad.

Kommunfullmäktige har i regel för hemvårdsbidrag beslutat om en poänglista för bedömning av enskilda individers behov. Det kan vara till exempel hjälp med att klä på sig, förflytta sig, sköta sin personliga hygien samt andra insatser som behövs för att exempelvis bryta isolering. Förvaltningen menar att det finns en otydlighet i vilka situationer poäng ska ges och när avdrag för exempelvis andra insatser ska göras. Poänglistan behöver även uppdateras och kopplas till den rättspraxis som nu råder.

Regel för hemvårdsbidrag definierar även att vårdaren ska vara en lämplig person; ”att vederbörande har personliga förutsättningar och har intresse och möjlighet att fullgöra uppdraget”. Gränserna för vad som kan ses som lämpligt eller olämpligt är inte uttalade utan bedömningen ligger på socialsekreteraren i varje enskilt fall. Det öppnar upp för olika bedömningar av vad lämplighet innebär, hur dessa ska bedömas och vilka faktorer som spelar in i bedömningen.

Förvaltningen har samverkat med förvaltningen för funktionsstöd (FFS) i ärendet. Förvaltningarna gör likartade bedömningar gällande en översyn av reglerna och ärendet kommer att behandlas vid nämnden för funktionsstöds sammanträde i december.

Revisionens granskning

Revisionens granskning (bilaga 2) visar att *Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag* inte upplevs som aktuell och sammantaget finns en risk för att detta påverkar förvaltningarnas förutsättningar för att utöva en god styrning, uppföljning och kontroll av hemvårdsbidrag. Otydligheten kan även leda till en risk för bristande likvärdighet i handläggningen mellan förvaltningarna. Därför bedömer revisionskontoret att nämnderna bör uppmärksamma kommunstyrelsen på de brister som de upplever finns i de nuvarande regel för hemvårdsbidrag.

Mot bakgrund av de brister som framkommit i granskningen lämnar revisionskontoret följande rekommendationer:

- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden rekommenderas att stärka systematiken i sin styrning av hemvårdsbidrag för att säkerställa en likvärdig hantering.
- Nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden rekommenderas att uppmärksamma kommunstyrelsen på att regelverket för hemvårdsbidrag inte upplevs som ändamålsenligt.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar den bedömning som framgår i revisionsrapporten *Styrning, uppföljning och kontroll av hemvårdsbidrag*. Förvaltningen har haft i uppdrag att föreslå en hemställan men har valt att avvakta med detta arbete tills revisionskontorets rapport var beslutad. Detta för att inkludera samtliga aspekter i hemställan.

Förvaltningen bedömer inte att *Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag* ger det stöd som behövs för att handläggningen ska ske på ett ändamålsenligt sätt. Förvaltningen anser även att utformning i regel för hemvårdsbidrag till viss del är föråldrad utifrån dagens rättspraxis. Då regel för hemvårdsbidrag är beslutat av fullmäktige har förvaltningen inte kunnat utveckla metodstöd eller gemensamma dokument för tolkning inom regel för hemvårdsbidrag. Tolkningsutrymme riskerar därmed att leda till brist på likvärdighet i bedömningarna inom Göteborgs Stad.

Det finns inom förvaltningen även ett önskemål om att utreda hemvårdsbidrag med samma struktur som övrig myndighetsutövning. Inom övrig myndighetsutövning tillämpas Socialstyrelsens framtagna metod *Individens behov i centrum*. Metoden ger ett stöd för att beskriva en persons behov, resurser, mål och resultat genom hela processen, från att en ansökan kommer in till att insatsen avslutas. Hemvårdsbidrag utreds i dagsläget med en egen struktur. *Regel för hemvårdsbidrag* med tillhörande poänglista är inte förenlig med strukturen i metoden *Individens behov i centrum*. Genom en översyn kan rekommendation lämnas att utveckla utredningsförfarandet för hemvårdsbidrag till den struktur som återfinns i övrigt utredningsarbete inom förvaltningen.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Ann-Louise Östman
Avdelningschef

Babbs Edberg
Förvaltningsdirektör